

Sandra Camacho Clavijo, advocada i professora de la UAB, presenta una publicació dedicada a la regulació d'un dels àmbits de les noves tecnologies, en concret la contractació electrònica. El concepte ampli de *comerç* s'identifica amb la noció de *comerç electrònic*. El comerç electrònic resulta de la implementació dels mitjans telemàtics al comerç tradicional. Segons l'autora, tot esforç doctrinal per a instaurar un concepte estricte de *comerç electrònic* ha estat debades. La noció de *comerç electrònic* en l'actualitat és utilitzada per a fer referència a tot tipus d'activitats comercials, siguin negocis jurídics o no. Camacho en fixa una sèrie de característiques: la desmaterialització (el comerç electrònic utilitza mitjans de comunicació telemàtics), la immediatesa (gràcies a la velocitat dels mitjans electrònics), la universalitat (accés a Internet des de tot el món).

L'autora classifica el comerç electrònic segons la qualitat dels subjectes participants, l'àmbit geogràfic de l'activitat comercial electrònica, l'entorn tecnològic on es du a terme, l'activitat de contractació. A continuació analitza els diferents principis que es troben en la Llei model de la Comissió de les Nacions Unides sobre Lleis de Comerç Internacional (UNCITRAL), per exemple el principi d'equivalència funcional, i després fa una descripció del funcionament i de l'accés a Internet.

L'anàlisi que fa del concepte de *contracte electrònic* agafa com a base la definició que conté el Codi civil del contracte general (art. 1254 CC), i fa una aproximació a la regulació que contenen la UNCITRAL i la normativa nord-americana sobre la matèria, per a passar després a les disposicions de la UE i l'LSSI. Assenyala que la Directiva de la UE deixa a les mans dels estats la definició del contracte electrònic. D'aquesta manera, recull la definició que en dóna l'LSSI: «[T]ot contracte on l'oferta i l'acceptació es transmeten per mitjà d'equipaments electrònics de tractament i emmagatzematge de dades, connectats a una xarxa de telecomunicacions» (art. 2).

Els missatges de dades, afirma, són les declaracions de voluntat de naturalesa negocial. Atès que els mitjans electrònics permeten la comunicació immediata de les parts, la contractació es qualificarà de contractació entre presents, encara que estiguin distants. Així, apareix un altre criteri, a més del de la distància: els mitjans de comunicació. Tanmateix, el comerç electrònic també es considera una contractació entre persones distants i per això pot ser-li aplicat el règim jurídic de la contractació a distància. El document electrònic pot ser el suport d'alguns tipus de documents públics, com ara matrius d'escriptures o actes.

L'autora tracta també de les parts que intervenen en el contracte electrònic. Recull la diferenciació entre el destinatari dels serveis de la societat de la informació (que els utilitza) i el consumidor (que els adquireix), concepte, aquest últim, que analitza mitjançant la doctrina i la jurisprudència. Camacho examina les diferents definicions que donen la Directiva comunitària i la legislació espanyola, de les quals l'europea és més restrictiva, ja que només fa referència a les persones físiques. Utilitza la regulació que conté el Codi civil per a tractar la capacitat del menor no emancipat i de les persones incapacitades. En aquest àmbit, estudia l'eficàcia i la regulació de la signatura electrònica com a solució al reconeixement de la capacitat per a contractar. Ens aproxima al futur DNI electrònic. Camacho considera que existeixen una sèrie de deures previs a la contractació, com el d'informació prèvia (dels proveïdors, del producte, dels tràmits), i s'ocupa de les condicions generals de contractació, per a la qual cosa es remet a la normativa de la llei general.

La declaració de voluntat, l'oferta i l'acceptació amb mitjans telemàtics són altres punts de l'estudi de l'autora, així com els programes informàtics coneguts com a agents electrònics. L'autora aporta la seva postura per a superar la problemàtica del concepte i el contingut de l'agent electrònic, i proposa com a solució que es consideri aquest programa com a suport tècnic del consentiment.

Pel que fa al desistiment unilateral, l'autora opina que en l'àmbit de la contractació electrònica compleix una funció protectora del consumidor a l'hora de perfeccionar el contracte (la contractació irreflexiva). Així mateix, fa un examen del termini i la manera d'exercir el dret de desistiment segons la Llei d'ordenació del comerç minorista, a més de recollir els efectes d'aquest dret. A continuació, ens parla de la contractació entre persones absents, o, com ella vol dir-ne, *distantes*, de les diferents teories existents sobre el moment de la perfecció del contracte (emissió, transmissió, recepció...). Ens apropa a la nova regulació introduïda per l'LSSI sobre el moment de perfecció de la contractació a distància, tot fent un estudi de la regulació en l'àmbit europeu sobre el moment de perfecció, i també es refereix a la perfecció del contracte electrònic.

Finalment, en el capítol cinquè, Camacho ens introdueix en el camp pro-

batori de la contractació, on el justificant de recepció és una figura clau, atès que l'ofertent del servei ha de confirmar la recepció del missatge del consumidor, confirmació que s'ha de fer mitjançant un correu electrònic. També tracta el termini, la forma d'expedició i l'eficàcia del justificant, com també la possibilitat d'excloure l'obligació d'emetre'l.

L'altre mitjà de prova que presenta l'autora és la signatura electrònica, que pot ser simple (solament identifica el signant) o avançada (a més d'identificar el signant, garanteix la integritat del missatge i que aquest no serà rebutjat). Camacho afegeix encara un estudi del concepte de *certificat electrònic*, en el qual una autoritat emet un document electrònic que relaciona una clau pública amb el subjecte identificat en el mateix certificat.

L'autora acaba tractant l'equiparació jurídica de la signatura manuscrita amb la signatura electrònica reconeguda. A més, tracta de la situació que es produeix quan els signants són funcionaris com ara notaris o registradors. L'obra finalitza amb un annex pràctic sobre la contractació electrònica de béns.

Amb aquesta nova publicació, l'autora ens obre al coneixement d'un nou camp tan canviant com el de les noves tecnologies i el comerç electrònic. Durant el curs de la seva exposició, aporta tot un reguitzell de dades i conceptes tècnics informàtics per tal d'intentar facilitar al lector la feina d'entendre la regulació de la contractació electrònica. En conclusió, és un llibre interessant que ens apropa al món de la contractació i el comerç electrònic.

Andrés Miguel Cosialls Ubach
Becari FPI de dret civil
Universitat de Lleida